Bleiz. 437.

MIGNOUN

AR VUGALE

A. E. TROUDE.

—

KENTA DARN.

—

Doue, mar kar, a lakai da sevel
ein penn eur menoz mad-bennak
hag a lakai anezho da dalvezout
enn ho touez, bugale.

BREST,
IMPRIMIRY J.-B. LEFOURNIER HENA,
Rû Vras, nº 86.

—

1855.

MIGNOUN

AR VUGALE

A. E. TROUDE.

—

KENTA DARN.

—

Doue, mar kar, a lakai da sevel em penn eur menoz mad-bennak hag a lakai anezho da dalvezout enn ho touez, bngale.

BREST,
IMPRIMIRY J.-B. LEFOURNIER HENA;
Rû Vras, nº 86.

—

1855.

APPROBATION ÉPISCOPALE

Permis d'imprimer.

Quimper, le 7 Février 1855.

KERAUDY,
Vicaire général capitulaire.

AVIS.

Avec l'aide du Dictionnaire breton-français de Le Gonidec, il sera facile à chacun de traduire ces petites histoires. On a pris soin de donner dans des notes le sens des celticismes.

30 1958

MIGNOUN AR VUGALE.

AR VAMM HAG AR BUGEL KLAN.

Silvestik a oa klan gant ann dersien. Evit he lemel digant-han, al louzaouer en doa gourc'hemennet d'he vamm hel lakaat da eva eul louzou gwall c'houero. Silvestik a oa pennek-braz, eur bugel kollet e oa em gwirionez. Tanva a reaz ar braoued gant begik he deod (1) ha ne falvezaz ket d'ez-han he eva enn eul lavaret d'he vamm e doa c'hoant hel lakaat da vervel.

E-keit-se ar c'hlenved a greske hag ar vamm a oa gwall c'hlac'haret. Evit digas da vad (2) he map klan, chetu ar pez a reaz ar vamm vad-man. Lakaat a reaz al louzou c'houero e mesk toaz ha viou hag ho lekeaz da boaza evel pa vije bet eur wastel. Pa oe

(1) Du bout des lèvres.
(2) Pour rendre à la santé,

poaz awalc'h, ar vamm o teurel sukr warn-ezhi a dostaaz ouz he map hag a lavaraz d'ezhan : sell, va map, chetu ama eur wastel sukret mad. N'eo ket falvezet d'id eva al louzou, me gred ne falvezo ket d'id ive dibri ar wastel-man.

Ar bugel ervad o welet ar wastel a lavaraz d'he vamm : eo, va mamm, eme-zhan, enn eur ober he vitonik, mar d-eo red e tebrinn anezhi na pa ne ve nemet evit senti ouz-hoc'h.

He dibri a reaz hep heug ebed ; antronoz e tebraz eunn all hag ann deiz warlerc'h ive hag e tistroaz e iec'hed (1).

Peger mad e oa mamm Silvestik ! va bugale. Me a garfe ober diouz he skouer vad (2). Rak-se, ec'hiz ma reaz eur wastel sukret evit lakaat he map da gemeret eul louzou iec'heduz, e livirinn d'e-hoc'h ive kenteliou bihan (3) evit lemel ho techoui-

(1) Il recouvra la santé.
(2) Je veux essayer de l'imiter.
(3) Des petites histoires.

gou digan-e-hoc'h hep komps trenk na c'houero ebed, hep na oufac'h, kouls lavaret.

ANN TAD MAD.

Bez'e oa eunn den en doa eur garg diez-braz. Pevar bloaz oa edo o choum e Kemper, pell diouz he dud keaz.

Ar bloaz nevez o tostaat, e kasaz d'he vugale eur voestlad madigou hag eur c'hoariel-bennak hag e skrivaz d'ezho evelhen : va bugale, bezit mad, sentit atao ouz ho skolaer ha me ho lakai da zont d'am c'hichen pa vezo deuet ann amzer. En em laouenait, va bugale, rei a rinn d'e-hoc'h traou bravoc'h c'hoaz pa viot deuet d'ann ti am euz kempennet evid-hoc'h ; eul leac'h dudiuz eo dreist kement tra zo.

Peger mad eo hon tad, eme ar vugale, peger braz eo he garantez evid-omp. Ni ive, ni her c'har a greiz hor c'haloun evithan da veza pell diouz-omp; ni her c'har

petra-bennak ma hon euz ankouneet he zremm (1). Levenez a raimp d'ezhan enn eur ober kemend en deuz gourc'hemennet d'e-omp. O va Doue! pegenn euruz e vezimp o welet hon tad ker mad, ker karantezuz.

Va bugale geaz, eme ar vamm, ann Doue mad pehini a zo enn envou a ra bemdez e-kenver ann dud ar pez en deuz great ho tad enn ho kenver. N'her gwelomp ket, digant-han koulskoude e teu bemdez d'e-omp mad-oberiou paot. Ann heol, al loar, ar stered, ar bleun, ann holl frouez, pep tra a zeu digant Doue (2). Roet en deuz d'e-omp ar Skrituriou sakr (3) evit ma anavezimp he ioul. Euruz e vezo ann hini a heulio gourc'hemennou Doue, hennez a ielo d'ann envou, rak Doue a seveno he c'her. Eno en devezo madou dreist pep mad ha dudiou kals dreist dudion ar bed-man.

(1) Quoique nous ne nous rappelions plus son visage.

(2) Tout vient de Dieu.

(3) Les saintes Ecritures.

Va bugale, karit Doue a greiz ho kaloun, sentit atao out-han hag her gwelot dremm-ouc'h-dremm enn envou.

AR PLAC'H BALC'H.

Eur plac'h iaouank a ioa o choum enn eur maner kaer-meurbed. Genovefa a read anezhi (1). Blezou, paotrez ar saout a zeuaz eunn deiz d'he c'havout hag a lavaraz d'ezhi : va zad pehini a zo klanv fall (2) a c'hoanta abars mervel lavaret d'e-hoc'h traou a bouez braz (3). — Mont ebars da loc'hik mogeduz, me Genovefa, ne rinn ket, eme-z-hi ; ke kuit, kenta gwella (4).

A-benn eur pennadik goude-ze, Blezou a zeuaz enn dro (5) o redek dialan : va mezel, eme-z-hi, diredit affo, ne zaleit ket, me ho

(1) On l'appelait Geneviève.
(2) Très-malade.
(3) Des choses très-importantes.
(4) Va-t-en, le plus tôt sera le mieux.
(5) Blaize revint.

ped. E amzer ar brezel ho mamm e deuz kuzet enn douar kalz a aour hag a arc'hant. Gourc'hemennet e doa d'am zad ma vije kement-se kuzet ken na vijec'h deuet da ugent vloaz. Allaz ! va zad ne hell ket tevel pelloc'h gant ar maro o tostaat (1) ; eat eo va mamm da glask ann nouen.

Genovefa enn eur redek a ieaz timad da di ar paotr saout ker leal-ze. Re zivezad e oa, ar c'heaz-Doue (2) a oa o paouez mervel (3).

Pa zistroaz d'ar gear, Genovefa a lavare : Ma ne vijenn ket bet ker balc'h, pinvidikbraz e vijenn breman.

AR BREUR HAG AR C'HOAR.

Eunn deiz pa edont ho-unanik er gear (4), Baskik gant-han eur pikol pez bara enn he zourn a lavaraz d'he c'hoar : deuz,

(1) Il est à l'article de la mort.
(2) Le pauvre malheureux.
(3) Venait de mourir.
(4) Un jour qu'ils étalent tout seuls au logis.

Annahik, deuz da lipouza, me a oar ann tu. — Eo, eme ar verc'hik, gant na vezimp ket gwelet gant den (1).— Deuz'ta, va c'hoarik, ni a ielo e kampr vihan al leaz ; deuz da lounka dien mad endra ema el liors hon tad.— Ne rinn ket, (2) eme Annahik, me a wel eur gopr devezour o faouta keuneud ekreiz ar ru, hen a welfe ac'hanomp hep mar ebed. — Gwir eo kement-se , eme Baskik; deuz war va lerc'h, va c'hoarik, deomp d'ar gegin, mel c'houek a zo eno, ni a zebro eunn tamm bara ha mel. Neb aoun, Annahik (3).— Tra, tra, Baskik, me a wel Mac'harit bleo ruz (4) o neza kanab war dreuzou he dor, heb arvar e welfe ac'hanomp.— Deomp'ta d'ar c'hao da zibri avalou, eme Baskik, den ne hello hor gwelet eno.

O va breur, eme ar verc'hik, poan a rez d'in em c'haloun o klevet da gompsion (5).

(1) Pourvu que personne ne nous voie.
(2) Je ne le ferai pas, je ne veux pas.
(3) Ne crains rien.
(4) Marguerite aux cheveux rouge.
(5) Je suis peinée de t'entendre parler ainsi.

Ha te gred ne hellfe den hor gwelet ? Az pez koun euz ann hini a wel enn amc'houlou a-dreuz d'ar mogeriou.

Pa glevaz kement-se, Baskik a oe mezekbraz : ar wirionez a zo gan-ez, eme-z-han. Doue a zo e pep leac'h hag a anavez hon oberiou ar re guzeta. Breman ne garfenn ket ober ar pez a vennenn ober bremaik, gwel e ve gan-en dibri boed seac'h (1).

AR MAP MAD.

Eunn den pinvidik o veza eunn nebeut klan, a c'halvaz he dud ; hogen ne zeuaz den ebed. Neuze e tigoraz ann or hag e welaz he vevel pehini a oa azezet enn eur gador-vreac'h (2). Kousket mik e oa hag enn he gichen ki bian ann aoutrounez kousket evel-t-han ; ho daou e tiroc'hent gwell-pe-well. Tostaat a rea ouz ar mevel

(1) Du pain sec.
(2) Dans un fauteuil.

evit he zihuna, pa welaz eunn tamm paper e-tal he dreid hag e savaz anezhan diwar ann douar. Eul lizer e oa aberz he vamm (1). Ar vamm baour-ze a drugarekae he map evit ann arc'hant en doa digaset d'ezh'i diwar he goumananchou (2).

Ann aotrou goude beza lennet al lizer a dennaz eur skoed-bennak euz he c'hodel hag ho lekeaz e hini ar mevel hag ez eaz kuit goustadik hep nep trouz.

Pa oe en em dennet enn he gampr, ann aotrou a c'halvaz a nevez he vevel gant eur vouez ker kre, ken a zihunaz enn eunn taol. — Gwall bell oud bet kousket, eme-zhan. — Ar mevel enn eur zigarezi a lekeaz he zourn enn he c'hodel hep taol evez (3). Raktal e teuaz ker glaz hag ar maro ha choum a reaz mud. — Petra a c'hoarvez gan-ez ? eme ann aotrou. — O va aoutrou mad, eme ann den iaouank, oc'h en em deurel d'ann daoulin, tud zo hag ho deuz

(1) C'était une lettre de sa mère.
(2) Sur ses gages.
(3) Sans y penser.

c'hoant d'am c'holl, rak a beleac'h e teu ann arc'hant-man e m'ounn o paouez kaout (1) em godel ? n'ouzoun doare. — Va mignon, eme ann aotrou, ne ouel ket : digant Doue e teu d'e-omp pep mad, gant-han eo oud bet paeet (2). Dre-ze e c'hourc'hemennann d'id kas ann arc'hant-man d'az mamm, enn eur ober va gourc'hemennou d'ezhi. Ouc'hpenn-ze lavar d'ezhi e karann he mad ha da-hini (3).

Ann den iaouank a drugarekeaz he vestr mad hag ez eaz er meaz. Braz e oa he levenez.

—

DOUE.

Eur bugel a zoujans Doue a lavare aliez d'eunn den divadez : n'euz nemet eunn Doue hepken ; hen eo en deuz krouet ann env hag ann douar, hen eo a laka ann heol da sevel, hen eo a laka ar glao da goueza

(1) Que je viens de trouver.
(2) Tu as été récompensé.
(3) Je veux lui faire du bien et à toi aussi.

war ann douar. Doue a anavez hon holl oberiou, hon holl venosiou ar re guzeta ; hen a selaou hor pedennou. Gant-han e vezimp kastizet pe paeet (1). Ann idolouman a azeulit ne d-int nemet douar ; dre-ze ne hellont hor gwelet nag hor c'hlevet, ne hellont ober d'e-omp na drouk na vad.

E-keit-se ar pagan a zistroe he ziskouarn diwar ar wirionez.

Eunn deiz ar bugel a dorraz ann idolou holl nemet unan, ar brasa e oa. Pa zistroaz d'ar gear, ar pagan o welet kement-se a savaz war he ellou : penaoz oud-te ken dievez, eme-z-han, da derri va Doueed. — Ne d-eo ket me eo, eme ar bugel, ann idol braz eo en deuz torret ann idolou all bihanoc'h evit-han. — Eur gaou a leverez, eme ann den divadez, o lammout gant ar bugel, biskoaz n'her gweliz o flacha, fallakr m'az oud ! te eo ec'h euz torret va Doueed, me as lakai da vervel a daoliou baz enn abek d'az fallagriez. — Komzit hep tana (2), me

(1) Châtiés ou récompensés.
(2) Ne vous emportez pas.

ho ped, eme ar bugel. Dic'halloudek eo hoc'h idol, war a welann, ma ne hell ober ar pez am euz great, me bugel diners. Penaoz eta en divije-hen krouet ann env hag ann douar?

Ar pagan o klevet kement-se a dorraz ann idol a choume enn he za hag a lavaraz d'ar bugel : ar wirionez a zo treac'h d'in, eme-z-han enn eur stoui d'ann daoulin evit meuli ar gwir Doue; m'hen ansav breman, n'euz nemet eunn Doue hepken, Doue holl-c'halloudek pehini en deuz krouet ann env hag ann douar.

AR GLAO

Eur marc'hadour o tont diouz ar foar (1), gant-han eur ialc'had vad a arc'hant, en em glemme penaoz Doue a gase glao stank. Glao a rea a c'hoari gaer, evit gwir, gleb dour, e oa he zillad (2).

(1) Qui revenait de la foire.

(2) Ses vêtements étaient traversés par la pluie.

Pa oe deut war lez ar c'hoat, e oe tost d'ezhan mervel gant ann aoun pa welaz eul laer war benn ann hent, he fuzil enn he zourn. Al laer-ze a falvezaz d'ezhan leuskel eunn tenn fuzil evit laza ar marc'hadour. Abers Doue n'her greaz ket : ker gleb e oa ar poultr ken a davaz ar fuzil (1) hag ar marc'hadour enn eur gentraoui he varc'h a choumaz beo.

Pa oe distroet d'ar gear, ar marc'hadour a lavaraz d'he vugale : perak en em glemm euz a Zoue dre ann abek ma kas glao stank; ma vize bet kaer ann amzer, e oa breman great ac'hanoun, maro ien e vijenn breman.

AR WEZEN DERO.

Eunn deiz daou zen iaouank a zeuaz dirak ar barner. Unan anezho a oa hanvet Jann Habask hag egile Paol Toulek.

Aotrou, eme Jann, enn eur drei ouz ar

(1) Le fusil rata, le coup ne partit pas.

barner (1), chetu me deut d'ober klemm. Pliget gan-e-hoc'h, me ho ped, goulenn digant Paol e peleac'h e ma ar bizou a zo bet fiziet enn-han abaoue tri bloaz zo (2) pa'z iz d'ann Naounet. Breman e tinac'h he asrei d'in (3). — Biskoaz, aotrou, m'hen tou, a lavaraz Paol d'ar barner, biskoaz n'am boe netra digant-han. Trelatet eo, diouc'h a welann, va mignon. Ne dleann tra d'ezhan. — Jann, eme ar barner, galvit eur re da dest (4). — Allaz! aotrou, a lavaraz Jann d'ar barner, n'her grinn ket (5), rak ne oa den war hon tro pa guitaiz va mignon, ne oa nemet eur wezen dero e kreiz ar park. — M'hen tou war va ene, n'ouzoun petra a lavar he-man, eme Paol, rak ne anavezann ket ar wezen dero nag he vizou kennebeut. — E gaou ec'h euz touet er c'hiz-ze, eme Jann Habask, m'hel lavaro da neb a-garo.

(1) En se tournant vers le juge.
(2) Il y a trois ans.
(3) Me le rendre.
(4) Appelez vos témoins,
(5) Je ne puis faire cela.

Neuze ar barner o sevel diwar he gador a lavaraz evelhen : Jann, ke d'ar parkhont, ke da gerc'hat eur vranken euz ar wezen dero, me her gourc'hemenn d'id. Evid oud-te, Paol, choum aman ken na vezo distroet Jann.

Jann o veza eat enn hent (1), ar barner a lavaraz da Baol abars nemeur goude : Petra ra Jann eta ma tale keit da zont? Paol, ke da welet ma ne zeu ket enn dro (2). — Heb estlamm, aotrou, eme Paol, ac'hann da bell amzer ne zeuio ket enn dro, bez'ez omp diou leo diouz ar wezen dero (3).

Den fallakr hep feiz (4) ma'z oud ! eme ar barner ; eur fals ledouet ec'h euz great, o veza ma anavezez ar wezen dero. M'her gwel ervad breman, ar bizou a zo bet fiziet enn oud.

Paol enn eur ouela a zistolaz ar bizou.

(1) S'étant mis en route.
(2) S'il ne revient pas.
(3) Nous sommes à deux lieues du chêne.
(4) Homme méchant et sans foi que tu es !

Evit he gastiza, ar barner a stagaz anezhan epad diou heurvez ouz eur wezen dero e kreiz al leur-ger hag a-uz he benn e lekeaz eur skritel braz war behini e lenned ar geriou-man : ann den-ze zo eul laer.

ANNAHIK MERC'H DA EUR C'HERE PAOUR.

Eur soudard mac'hagnet, nemet koz dilad fall war he dro (1), a oa dalc'het gant eur bar klenved. Ne oa mui evit mont pelloc'h enn he hent (2) hag e renkaz mont da gousket e solier ann ti kenta a gavaz.

Annahik merc'h euz ann ti a iea bemdez d'he welet hag a roe d'ezhan eur gwennek pe zaou. Eunn deiz ar soudard koz a lavaraz d'ezhi : me am euz klevet, va merc'hik, penaoz da dud a zo dizanvez, lavar d'in eta a be leac'h e teu ann arc'hantman, rak gwell e ve gan-en mervel gant

(1) Couvert de haillons.
(2) Il ne pouvait plus continuer sa route.

ann naoun evit kaout eur pez arc'hant ma savche rebech enn-oun (1). — Neb aoun, eme Annahik, va arc'hant a zo leal, kredit se. Diwar sav ar skol (2), bemdez e tastumann sivi pere a werzann d'ann aotrou'r person, den mad meurbed. Ac'hano e teu va arc'hant. Va zad her goar ervad; da eo gant-han va gwelet oc'h ober kement-se hag a lavar aliez d'in : kalz a dud a zo izommekoc'h evid omp, dre-ze e tleomp ober vad d'ezho muia ma hellomp.

Ar soudard koz enn eur ouela gant levenez a lavaraz d'ar verc'hik : Annahik, bennoz Doue gan-ez ! Plijet gant Doue hen talvezout d'id ha d'az tud ive.

Rei d'ar paour aluzen aliez
Ne ziverreaz biskoaz ann danvez.

---

(1) Si ma conscience devait me le reprocher.
(2) Quand l'école est finie.

ANN TAD KOZ HAG HE VERC'H-VIHAN.

Eunn deiz, n'euz ket pell, pa edoun o vale war ann hent braz kichen Gwipavaz, e weliz eunn den hir-hoajet (1) gant-han eur verc'hik goant wardro daouzek vloaz ; Mac'haridik he hano. — Enn hoc'h eaz, tad koz , eme-z-hi , likit ho tourn war va skoaz (2). Gwall skuiz oc'h hirio, greomp eunn diskuizik ma hoc'h euz c'hoant , abars nebeud e vizimp arruet. — Gwir eo se, Mac'haridik, eme ann tad koz, ne vezo ket pell e vezimp arruet (3). Allaz ! va Doue, paneved-te, va merc'hik, ne rafenn ket (4). Te eo a zo va skoazel em gozni (5) ; bemdez e teuez gan-en endra e ma da dad gant he labour enn he bark, te eo a zigas boed d'in pa ounn dalc'het war va gwele. Gant Doue e vezi paeet, Mac'haridik, eur galoun

(1) Très-âgé.
(2) Appuyez-vous sur moi.
(3) Nous arriverons avant peu.
(4) Je ne pourrais le faire sans toi.
(5) Tu es mon bâton de vieillesse.

vad ec'h euz. Doue a gar ar vugale a enor ar re goz.

Eur pennadik goude-ze, ann tad koz o veza diskuizet a ïeaz d'ar gear he zourn war skoaz Mac'haridik.

Kerkent ha ma oent gwelet, ann ozac'h (1) a lavaraz d'ezho : chetu ni oc'h ho kortoz, va zad, deomp da zibri hor pred-boed, mar kirit. — A galoun vad, eme ann den koz, deomp da zibri hor pred-boed. C'hoantek her grinn (2) rak ne d-ounn ket divlaz, a drugare Doue. Mac'haridik, deuz da azeza em c'hichen. Sell, va map, eme-z-han, enn eur drei ouz ann ozac'h, ar verc'hik-man a dal va eal mad (3). Dre-z-hi va poaniou a zo bihan dra, dre-z-hi va c'hlenvejou a zo skanvoc'h. Doue a bedinn evit ma tistolo war-n-ezhi ar mad e deuz great d'in.

Neuze kemend hini a ioa eno a lavaraz enn eur vouez : tad koz, pedit ive evid

(1) Le mari, le chef de la famille.
(2) Je le ferai volontiers.
(3) Est mon ange gardien.

omp, rak bennoz eunn den koz ne noaz morse.

Pa ho doe debret ho gwalc'h (1), Mac'haridik a falvezaz d'ezhi kas he zad koz d'he gampr enn tu all d'ar porz. Mont a rejont ho daou breac'h-ha-breac'h enn eur divisa gwell-pe-well ken euruz e oant. — Noz vad, tad koz, eme Mac'haridik, hag e pokaz d'ezhan a raok mont da gousket.

KROG EVIT KROG (2).

Eur bugel dek pe zaouzek vloaz, hen gwall fall, edo o choum war ar meaz gant he dad, enn he vaner ; brava maner a oa er vro. Eunn deiz evel na wie petra da ober evit diverraatann amzer, e lekeaz enn he benn dastum ar vugale tro-war-dro. Goude kant ha kant tro fall (3), pa oe goullo he sac'had bourd, e vennaz ho

(1) Quand ils eurent assez mangé.
(2) A bon chat, bon rat.
(3) Malices.

lakaat ouz eur c'harr bihan evid he c'harrea evel pa vijent bet kezek.

Evel ne garent ket ar c'hoariou er c'hizze, ar vugale a voudaz etre-z-ho. Ar blener bihan o veza klevet kement-se a roaz taoliou fouet d'ezho enn eul lavaret : kerzit'ta, va c'hezek daou-droadek. Ar vugale baour a garme hag a ouele ; kement-se ne dale netra d'ezho (1), rak ar blener didruez a c'hoarze a boez-penn hag a skoe gant-ho gwell-pe-well.

Goude kement a zrougiez ann aotrou bihan ne choumaz ket digastiz a drugarez Doue. Antronoz ar vugale en em zastumaz evit he lakaat he-unan ouz ar c'harr ; ar pez a rejont. Ann hini kreva, ar fouet enn he zourn a lavaraz d'ezhan : pep-hini d'he dro, aotrou bihan, krog evit krog. Kerz'ta, marc'h daou-droadek pe me dapo ar vaz gan-ez (2). Kaer en doa gouela, ar vugale a rea goap anezhan.

(1) Cela ne leur servait à rien.
(2) Ou bien je te donnerai du bâton.

Pa oe distaget, ar bugel a ieaz da gavout he dad d'ober klemm (1). War gement-se ann tad a c'halvaz ann holl vugale hag a c'houlennaz digant-ho petra oa bet etre-z-ho. Hogen unan anezho a lavaraz evelhen : aotrou, bemdez omp kannet gant ho map; great hon euz d'ezhan egiz ma rea d'e-omp. — Bevez eo, eme ann tad, enn eur zistrei ouz he vap; ar re fall, az pez koun, ar re fall a zo kastizet abred pe zivezad. Mar fell d'id beza euruz, bez fur ha mad diwar-vreman.

War gement-se ann tad a c'hourc'he-mennaz d'he vap mont da gousket.

AR C'HI RED HAG AR MASTIN.

Eur c'hi red o vont d'ar gear ha gant-han eur banerad kik etre he zent, a gavaz eur mastin treut-eskern (2) o klask boed. —

(1) Pour se plaindre.
(2) Maigre jusqu'aux os.

Penaoz'ta, eme ar mastin, ha te zo klan? war iun e m'oud gant da banerad kik? eleal me n'ounn ket ken diot se (1), p'am euz peadra me a ra fest. Kof braz a rafenn ma venn enn da leac'h. Gra evel-se; p'as pezo debret da walc'h (2), me a zebro eunn tamm ive. — Petra a leverez-te? eme ar c'hi red, kuzuliou er c'hiz-ze a zo mad evit da genseurded; etre-z-hoc'h c'houi ar re wella ne dalont netra. — War gement-se ar mastin enn eur ober gwall sellou a lavaraz d'ar c'hi red : tao, lanchore bras, tao evit ar gwella. — Da c'hourdrouzou n'am spountont ket, sac'had eskern (3), eme ar c'hi. Evit ounme, me a fell d'in beza feal, eme-z-han skrignet he zent gant-han; difenn a rinn ann dra a zo bet fiziet enn oun.

Pa oe distroet d'ar gear, ar mestr a zorlotaz he gi feal hag a roaz d'ezhan eunn tamm mad-bennak. Dleet e oa kement-se d'ezhan.

(1) Je ne suis pas si sot que cela.

(2) Quand tu seras rassasié.

(3) Injure, grand efflanqué; mot à mot : sac rempli d'os

ANN AVALOU-ORANJEZ.

Bez'e oa gwechall eur marc'hadour pehini en doa eur map wardro pevarzek vloaz; habask ha diantek e oa dreist ann oll vugale. He vignoned ervad a oa dishevel bras. Ann tad o welet kement-se a c'halvaz ar bugel hag a roaz d'ezhan eur c'huzul mad-bennak gant aoun na zeufe he vignoned da zaotra he galoun. Diskouez skler a reaz d'ezhan peger fall eo darempredi bugale fallakr hag hen aliaz da zilezel he vignoned.

Perak e fell d'é-hoc'h-hu, va zad, va lakaat da zilezel va mignoned, eme ar bugel? Perak ne rit-hu ket stad anezho? rak fur int pe ne vezo den. A-hend-all, ma ne vent ket, me a oufe ho lakaat da vont war wellaat (1) enn eur rei d'ezho skouer vad, eme-z-han hep distro, ker frank e oa a galoun.

Ann tad pehini a oa glac'haret o klevet

(1) Je saurais les rendre meilleurs.

he vap o komps evel-se, ne lavaraz ger evit rei d'ezhan da gredi ez oa dizoan (1).

Eur sulvez ar bugel o veza eat da bourmen gant he vamm, ann tad a lekeaz enn he gampr vihan eur banerad avalou-oranjez hag enn ho mesk daou pe dri aval-oranjez brein. Ar bugel o welet kement-se a drugarekeaz he dad hag a lavaraz d'ezhan : penaoz'ta, va zad, e mesk ann avalou-oranjez kaer-man hoc'h euz lekeat re all brein. — Neb aoun, va map, ar re vad a wellai ar re a zo eat da fall (2). — Ne vennann ket evel-se, eme ar bugel, ar re vrein, war va menoz, a lakai ar re vad da vont da fall evel-d-ho. — Neb aoun, va map, neb aoun, va selaou, n'ouan ket dic'houzvez; pelloc'h e wellimp mar-d-e ma ar wirionez gan-en. Da c'hortoz (3), e lakaimp ar banerad avalou-oranjez ebarz ann armeler.

Abenn pemp pe c'houec'h dervez goudeze, ar bugel a zirezaz ar banerad avalou-

(1) Qu'il était sans inquiétude sur son compte.
(2) Celles qui sont gâtées.
(3) En attendant.

oranjez. Pebez glac'harl ann avalou-oranjez holl a oa eat da fall. — M'her wie ervad, eme ar bugel, ar re vrein ho deuz lekeat ar re vad da vreina evel-d-ho.

Selaou, va map, eme ann tad, n'ounn bet souezet gant se. Me am euz he c'hreat evit ma teufez da boella ar pez am euz lavaret d'id diwarbenn da vignoned. Dalc'h mad ar geriou-man : neb a zarempred ar re fall a zeuio abars nemeur da veza fall evel-d-ho. Bez fur diwar-vreman, tec'h diouz ann daremprédou fall gant aoun na zeufent da zaotra da galoun.

Ar bugel a lekeaz ar c'helen-ze da dalvezout, rak dilezel a reaz he vignoned.

Evid hoc'h eo, bugale, am euz savet ar c'helou-man (1). Likit al lavar-man doun en ho penn : dibaot eo ma weleur (2) ar re fall o vont da wellaat etouez ar re vad; hogen ar re vad en em goll mar teuont da zarempredi ar re fall.

Chetu aman warlerc'h evit diskouez (3).

(1) Ce conte.
(2) On voit rarement.
(3) En voici un exemple ci-après.

ANN DAOU VREUR.

Daou vreur a oa o choum e Lanniliz, e Breiz-izel, merourien e oant. Unan anezho a oa hanvet Euzen hag egile Maze; peb a c'hrek ho doa (1). Ne oant ket pinvidik, pell aze. Ho aotrou pehini a gare ann dud diwar ar meaz, a roaz kant skoed d'ezho war zistol evit ho lakaat da brena teil ha traou all. Pep tra a iea da vad, ken a roaz d'ezho ho aotrou evit ho c'hentraoui eul lizer-merket evit triouec'h bloaz.

Abenn tri bloaz e weled ann daou vreur o tont e ti ho aotrou, etro goel Mikeal ha gant-ho arc'hant d'he baea. Gwellaat ho doa great ho douarou o tigeri lanneier, o tisec'ha prajeier dourek, o vaga saout ha moc'h, o prena teil, o planta gwez. Kas a reant ho bugale d'ar skol. Pep tra a iea evit ar gwella; euruz e oant.

Daou pe dri bloaz goude-ze, Euzen a ankounekeaz he laboriou hag ann aotrou a

(1) Tous deux étaient mariés.

c'halvaz anezhan d'he gavont evit he densa. Euzen mezek holl a roaz he c'her e kuitafe he wall vuez. Allaz! ar paour keaz, o veza ma taremprede tud fall, a zeuaz da veza fall evel-d-ho. War zigarez mont da welet tud klan, rak eunn tammik louzaouer e oa (1), Euzen a rede tu-ma tu-hont oc'h eva gwin ha guin ardant ken klenvel (2). Pa zistroe d'ar gear kalarek holl he zilad, Euzen a ganne he vugale, a groze he c'hrek hag he vreur pa reant kelen d'ezhan.

Maze a oa mantret gant se, rak ne oa ket evit ober (3) all labouriou holl. Tri bloaz oa n'ho doa ket paeet ho dleou ha douarou ho ziegez a iea da fall.

Goude kant ha kant kelen, pep tra o choum er c'hiz-ze, ann aotrou a gasaz ar barner gant gourchemenn evit ho c'has-kuit. Ar pez a reaz.

(1) Car il était un peu médecin.

(2) Jusqu'à se rendre malade.

(3) Car il ne pouvait faire tout seul les travaux de la ferme.

AR VALAFEN HAG HE RE VIHAN (1).

Etro ann abardaez, eur valafen o tournija tu-ma tu-hont ha gant-hi he re vihan war he lerc'h, a lavare d'ezho : ne dostait ket ouz ar flamm a sav a-hont; bemdez e weleur balafennou o vervel dre ne daolont evez. Likit'ta evez mad, tec'hit out-han pella ma hellot. — Ar balafennouigou a a roaz ho ger d'ho mamm e sentfent out-hi.

Eunn deiz pa edo ar vamm o tiskuiza e mesk ar bleun, eur valafen iaouank a zeuaz da lavaret (2) : pe evit tra ma e deuz va mamm gourc'hemennet d'in tec'het pell diouz ar flamm-hont. Peger kaer eo! Skedi a ra evel ann heol. Ar re goz, evit gwir, a zo re aounik, lammout a reont rak ho skeud hag aliez-braz e krenont gant traou dister ha bihan. Enn eur ho c'hredi war ho

(1) Et ses petits.

(2) Se dit à lui-même.

c'hompz (1), e ve red d'e-omp choum hep finval hed ann deiz. Deomp'ta da welet.

War gement-se ar valafennik dievez a dosta ouz ar flamm enn eur ober he c'hanfardez. Mad! eme-z-hi, gant gwir abek e lavarenn ez oa re aounik ar re goz. Tomder ar flamm a ra vad d'in. Deomp tostoc'h.

Dre-ze enn eur ober he fenn, e tosteaz mui-oc'h-vui ken a gouezaz e kreiz ar flamm hag e oe rostet.

GWILHERM PAOTR ANN DENVED HAG AR BLEIZ.

Eur weach e oa eur paotr-denved pehini a gare ober bourdou d'ann dud diwar ar meaz; Gwilherm oa he hano. Eunn deiz e lekeaz enn he benn spounta he amezeien. Chetu hen'ta o krial a-boez-penn : sicour! sicour (2)! ar bleiz war ar saout (3)!

(1) A les en croire.
(2) Au secours !
(3) Au loup !

Pa he glevchont o krial evel-se, ann dud a zilezaz ho labour hag a laoskaz ho chas er-meaz; pep-hini a redaz gant-han he forc'h enn he zourn. — Peleac'h e ma ar bleiz? eme-z-ho. — Hogen Gwilherm a lavaraz d'ezho : eunn huvre hoc'h euz bet, va zud, eme-z-han enn eur c'hoarzin a-boez-penn. Unan etouez ann dud vad-man a vuanekeaz ha Gwilherm a lavaraz d'ezhan : den fall ma'z oud! penaoz! ha red eo d'id-te buanekaat pa lavarann ne-d-eo ket en em ziskouezet ar bleiz. Ha te garfe mi-chans (1) he welet e touez ann denved? Evid oun-me ne vennann ket evel-d-oud, pell a ze (2); breman e m'ounn o c'hoarzin pa ouzoun ez eo ar bleiz pell ac'hann.

Ar geriou-man a lekeaz ann dud da c'hoarzin hag ann holl a ieaz d'ar gear enn eul lavaret: bourdet kaer omp bet gant-han evit ar weach genta; diwar-vreman ne ve-zimp ket ken diot se (3).

(1) Tu aimerais mieux, peut-être.
(2) Il s'en faut.
(3) Nous ne serons pas si sots.

Abenn eur miz-bennak goude-ze, Gwilherm gant he zenved etal ar c'hoat a welaz ar bleiz o tont d'ann traoun. Enn eunn taol al loen kriz a lammaz gant eunn oann hag he ziskolpaz gant he zent lemm. Neuze Gwilherm da grial a-vad : sikour! sikour! ar bleiz war ar saout! — Kaer en doa krial, ne zeuaz den ebed hag he breiz a ieaz gant ar bleiz (1).

Gwilherm glac'haret a zistroaz d'ar gear. Pep-hini oc'h he welet a lavare d'ezhan : petra zo c'hoarvezet gan-ez, Gwilherm, ker glaz oud hag ar maro? — Peger kalet eo kaloun ann dud, eme-z-han; ar bleiz zo deut ha me am euz ho kalvet a-boez-penn, hogen n'oc'h ket diredet. — Va mignon, eme unan anezho, c'hoarvezet eo bet kement-se dre da giriegez : bourdet omp bet gan-ez, n'eüz ket pell, ankounac'heet ec'h euz kement-se? Ann dra-ze a ziskouez skler

(1) Le loup emporta sa proie.

d'id penaoz eur gaouiad, ha pa lavarfe ar wirionez, ne vezo ket kredet gant den ebet.

Bez'ez euz eul lavar koz evelhen :

Liez a weach e tap he fall
Neb a gustum bourd'ar re all.

AR WENANEN HAG AR VALAFEN.

Eun tad en doa daou vap. Unan anezho a oa hanvet Iann, den iaouank aketuz d'he labour. Egile ervad, Per a read euz a heman (1), ne gare nemet c'hoari. Eunn deiz, goude lein, pa edont ho zri o vale war ar meaz, adreuz dre ar prajeier goloet a vleun, e welchont eur wenanen hag eur valafen. — Deuz aman, Per, eme ann tad; lavar d'in, penaoz e c'halveur ann daou amprevan askellek-ze? Hag int-hi hevel ann eil ouz egile? — Pell a ze, eme ar bugel, dishevel-braz int. Ar wenanen ne skuiz

(1) On l'appelait Pierre.

morse o labourat, poania a ra bepred ha rei a ra d'e-omp mel mad ha c'houek. Ar valafen ervad a zo skanv ha didalvez ha ne oar nemet braga ha skournija. Mad evel-se (1), eme ann tad. Pehini eo'ta ar wella? — Ar wenanen eo, war ar menoz, n'euz heveledigez ebet etre-z-ho, eme ar bugel. — Da eo gan-en, va map, oc'h da glevet o komps evel-se (2). Ar wenanen eo ar wella anezho ho diou, ann dra zo skler hag anat, evel a leverez. Dre-ze, gant gwir abek, e rez muioc'h a stad (3) euz ar wenanen eget euz ar valafen. Lavar d'in, perak'ta e rez-te diouz ar valafen (4)? Ne garez evel-t-hi nemet c'hoari, ken oud bet leshanvet Per-valafen (5).

Bez furoc'h hag aketusoc'h diwar-vreman. Enn eur ober diouz ar wenanen, e teui da veza prizet evel-t-hi.

(1) Voilà qui est bien parlé.
(2) Je suis aise de t'entendre parler ainsi.
(3) Tu fais plus de cas.
(4) Pourquoi fais-tu comme le papillon.
(5) Pierre-papillon, étourdi comme un papillon.

AR BUGEL O C'HOULEN TRUGAREZ DIGANT HE VAMM.

Eur bugel oc'h ebata enn eur verjez, a welaz avalou hag a falvezaz d'ezhan dibri anezho. He vamm ne aotreaz ket kement-se o veza ne oant ket dare awalc'h. Neuze ar bugel o teari (1) hag o tripa gant ar vuanegez a lavaraz d'he vamm kompsiou seac'h ha c'houero, ken ne oe evit miret da ouela (2). Ann dud holl a ioa eno a oe glac'haret enn eur welet kement-se.

Eur pennadik goude-ze, pa oent distro d'ar gear, ar bugel a zastumaz ann holl amezeien hag o veza en em daolet d'ann daoulin dira-z-ho, e c'houlennaz trugarez digant e vamm. Pep den a hell fazia, eme-z-han, ann daelou enn he zaoulagad; hogen al lezen gristen a ziskouez d'e-omp penaoz e tleomp en em wenna. Dre-ze eo am euz dastumet ac'hanoc'h, evit diskouez d'e-

(1) Se mettant en colère.

(2) Qu'elle ne put s'empêcher de pleurer.

hoc'h petra eo va glac'har hag evit ma teufach d'ober trugarez d'in. Neuze e pokaz d'he vamm hag evit en em wenna a-grenn, e reaz eur binigen rust ha kalet.

AL LEON ANAOUDEK.

Bez'e oa gwechall enn Afrika eur sklaf, Androklez he hano, a dec'haz diouc'h ti he vestr; kriz ha digar e oa he-man. Ar mestr a c'hourc'hemennaz d'he dud redek war he lerc'h evit kregi enn-han hag hel lakaat da vervel. Evit diwall diouz ann dud-ze, Androklez en em dennaz enn eur c'havarn e kreiz eur c'hoat. Abaoue daou zervez n'en doa debret tamm. Ar skaf skuiz-braz a azezaz war ann douar da ziskuiza. Ne oa ket c'hoaz peur-azezet (1) pa welaz eul leon o tont a-eeun d'ezhan. Androklez a falvezaz d'ezhan tec'het; n'en doe ners da sevel hag e kouezaz a-c'houen he gorf.

(1) A peine était-il assis.

Al leon kammik-kamm a dosteaz out-han enn eur ziskouez d'ezhan he droad goloet a oad. Ar sklaf karantezuz goude beza gwalc'het ar gouli a welaz eunn tamm spern enn he droad hag he dennaz er-meaz. Neuze al leon enn he gourvez (1) a gouskaz mik e kichen he vad-oberour.

Eno e vevchont ho daou a hed tri bloa vez hep nep droukrans. Al leon a iea bemdez da glask boed hag Androklez a rea al lodennou. Eunn deiz pa edo eat al leon da breiza, Androklez a dec'haz kuit; skuiz e oa o veva er c'hiz-ze. Ar sklaf paour a redaz tu-ma tu-hont epad daou zervez hep gouzout a be du trei. Neuze archerien a welaz anezhan hag a grogaz enn-han. He gas a rejont da gear. Eno ar sklaf paour a oe anavezet gant he vestr pehini a c'hourc'hemennaz he deurel d'al loened gwez dá zibri (2).

D'ann deiz merket, Androklez a oe kaset d'eur c'hloz braz e pehini e oa kals a loened

(1) Etendu de son long.
(2) De le jeter en pâture aux bêtes sauvages.

gwez ha fero hag enn ho zouez eul leon braz-meurbed. Enn eur welet al loen kriz, pep-hini a grene gant ar spount; he zaoulagad a lugerne evel glaou tan, trouz he vouez (1) a oa euzuz. Gwa da neb a gredfe tostaat ouz he skilfou.

Peger souezet e oent pa welchont al leon o tostaat goustadik ouz ar sklaf enn eur hija he lost hir hag enneur lipa he zaouarn evit diskouez he levenez. Enn eur welet kement-se pep-hini a oe abafet hag ann holl enn eur vouez a c'houlennaz buez Androklez (2). Pennou ar vro o veza klevet ar pez a oa c'hoarvezet a c'halvaz Androklez dira-z-ho hag a c'houlennaz digant-han petra e oa kement-se. Goude m'ho doe klevet he vuez, e rejont trugarez d'ezhan. Ouc'hpenn-ze, rei a rejont d'ezhan al leon hag e denna a rejont euz a sklaverez.

Enn eur welet Androklez o tremen hag al leon d'he heul, peb-unan a lavare: chetu al leon en deuz digemeret ann den, chetu ann den en deuz pareet al leon klan.

(1) Le bruit de sa voix, ses rugissements.
(2) Demandèrent la grâce, la vie d'Androklès.

AR VAMM A ZOUJANS DOUE HAG HE MIPIEN.

Eunn intanvez goz, klanv ha diners ne oa mui evit mont (1) d'ann iliz da selaou ann oferen. Eunn deiz e lavaraz d'he mipien : da ve gan-en ma hellfenn mont hirio d'ann iliz. Allaz! pell ac'hann eo ar vourc'h. Allaz! klanv ha diners ne hellann mont beteg eno.

He mipien gwir gristenien evit diskouez ho c'harantez d'ho mamm, en em guzuliaz etre-z-ho hag o veza staget daou bann-kravaz ouz eur gador-vourel, e tougjont ho mamm d'ann iliz.

Ann dud a dremene (2) a oa souezet braz gant se; oc'h ho gwelet o tremen, pep-hini a skigne bleun war ann hent enn eul lavaret : pegenn deol eo ar vamm-ze! Peger mad eo he mipien !

Doue a skulaz he vennoz war ann dud vad-man.

(1) Ne pouvait plus aller.
(2) Les passants.

AR VOESTL.

Enn amzer a zo tremenet Soizik goz a ieaz da gavout eul lean a oa o choum enn eur c'hoat tost ac'hano. Chetu me deut aman, eme-z-hi, roit d'in eur c'huzul. Gwall fall ez a ar bed gan-en, gwasaat a ra va zra ha va danvez a ia da goll (1). Petra rinn-me (2)? Me ho ped.

Al lean a reaz eur goulenn-bennak outhi. Goude-ze e roaz d'ezhi eur voestl vihan serret kloz : red e vezo d'e-hoc'h, eme-z-han, teir gweach bemdez, teir gweach bemnoz, mont enn ho kegin, enn ho kao hag enn ho marchosi, gan-e-hoc'h ar voestl-man enn ho tourn. Grit evel-se e kement korn a zo enn ti (3), mar am c'hredit; ne zaleit ket. Abenn eur bloaz ac'hann, e tigasot ar voestl-man d'in.

Soizik goz a reaz ar pez a oa bet gourc'he-

(1) Mes affaires vont très-mal, mon bien dépérit et ma fortuue s'anéantit.

(2) Que dois-je faire?

(3) Dans tous les coins de la maison.

mennet d'ezhi. Antronoz, lunedou koz war he fri, ez eaz ebarz ar c'hao. Peger souezet e oe pa welaz ar mevel oc'h eva sistr (1) beteg ar moug. Wardro ann hanter-noz ez eaz ebarz ar gegin. Eno e kavaz he matez oc'h ober fest gant eur plac'h all mignounez d'ezhi. Kof braz ho doa great goude pilat boed a c'hoari gaer. Er c'hraou, er marchosi pep tra a oa mesk e mesk. Gwall gouziet e oa ar c'hraou dindan ar saout (2), ar c'hezek a oa gwall skrivellet, paotrik ar marchosi a oa meo mik.

Enn eur ober evel-se, Soizik a zeuaz da anaout hep dale pep gwall voaz.

Abenn eur bloaz e tistroaz d'al lean koz enn eur zigas ar voestl d'ezhan : me a garfe he derc'hel pelloc'h, eme-z-hi ; eul louzou mad a zo enn-hi. Al lean o c'hoarzin a lavaraz d'ezhi : evit ar voestl-man n'ho pezo ket pelloc'h ; rei a rinn d'e-hoc'h ar pez a zo enn-hi. O veza'ta digoret ar voestl (ne oa

(1) Buvant du cidre.
(2) Les bestiaux manquaient de litière.

enn-hi nemet eunn tammik paper), al lean al lennaz evelhen : *lagad ar mestr a larda ar marc'h.*

AR FURLUKIN.

Eunn tremeniad, hen brao gwisket, a zeuaz eunn deiz ebars ti eunn tavarnier diwar ar meaz, tostik d'ar marc'hallac'h e oa. Ne oa ket c'hoaz peur-azezet (1), pa savaz diwar he skabel, ann drouk dent a oa gant-han. Ann dud holl a ioa eno, a zeuaz enn dro d'ezhan oc'h he glemma a galoun vad.

E keit-se eur furlukin o tont ebars ann ti, a c'houlennaz petra e oa se. Pa glevaz penaoz ann tremeniad o oa klanv gant ann drouk dent, ar furlukin oc'h hija he benn, a zigoraz eur voestl hag a lavaraz d'ann den klanv : aotrou, chetu aman eur poultr dreist ar re all; e berr amzer e viot gwell. Awalc'h e vezo hel lakaat gant penn ho piz

(1) A peine était-il assis.

war ho dant a boaz (1). M'her gwerz daou real.

Ann tremeniad o veza great ar pez a oa bet gourc'hemennet d'ezhan a lavaraz raktal : o va Doue, ann drouk a zo eat digan-en. Goude-ze e roaz eur pez arc'hant d'ar furlukin oc'h he bidi da zont da zibri eunn tamm boed gant-han.

Kemend hini a ioa eno a zeuaz hep dale da brena ar poultr ken nerzuz-ze; daou real a dale.

Pa glevaz ann taol, louzaouer ar barrez, enn eur ober goap anezho a ziskleriaz skler d'ann oll penaoz ar poultr gwenn-ze ne oa nemet kreiz brevet. Evit an daou dremeniad, eme-z-han, a-unan e oant (2) evit gounid hoc'h arc'hant. M'her gwel breman: *maro eo Iann al leue, hogen kals a hered en deuz.*

(1) Sur la dent qui vous fait mal.
(2) Ils s'étaient entendus, ils étaient d'accord.

AR GAOLEN VRAZ.

Daou vicherour iaouank, Paol ha Gwilherm edo o vale breac'h ha breac'h war ar meaz; eur zulvez vintin e oa. — Peger braz eo ar gaolen-ze, eme Paol enn eur he diskouez gant ar biz. — Ann dra-ze as laka souezet, eme Gwilherm, evid oun-me ne-d-ounn ket souezet o veza ma am euz gwelet eur gaolen ker braz ha ti ann aotrou person a welez a-hont — Badet ounn oc'h da glevet o komps evel-se, eme Paol. Koulskoude e teu da goun d'in penaoz am euz great, enn deiz-man penn blizen (1), eur gaoter a ioa ker braz hag hon iliz parrez. — Lavar d'in, me as ped, da betra e oa mad ar gaoter ker braz-ze. — He great am boa da lakaat da gaolen da baredi enn-hi.

Gwilherm mezek-braz a lavaraz d'he vignon : m'her gwel breman ; a-ratoz ec'h euz lavaret kement-se evid ober goap ac'hanoun enn abek d'am gaou.

(1) Il y a un an aujourd'hui.

AR ZAE NEVEZ GREAT.

Goel ar mabik Jezuz o tostaat (1), ann itroun Koatmor e doa roet d'he merc'h eur zae seiz glaz. Derc'hent Nedelek, wardro ann noz digor, ar c'hemener a zeuaz da c'houzout hag hi a oa bet great hervez ar c'hiz.

Enn eur baea he labour d'ar c'hemener, ann itroun a lavaraz d'he merc'hik : ien eo ann amzer hirio, va merc'h, ke da gerc'hat eur voutalad win ma kemero ar c'hemener eur banne da eva. Enaou ar goulou, rak noz eo.

Abenn nemeur goude-ze, Luiza a zeuaz enn dro (2) war dastoun, gant-hi eur voutalad enn he dourn. Neuze e tiskargaz eur banne d'ar c'hemener. — Pegen trenk eo ho kwin, eme ar c'hemener, o tislounka ar braoued hag o stlapa ar werennad d'ann douar.

(1) La fête de Noël approchant.
(2) Louise revint.

Chetu aman ann abek euz a gement-se. Luiza ne doa ket great ar pez a oa bet gourc'hemennet d'ezhi gant he mamm; dre-ze e tigasaz eur voutalad liou du e leac'h eur voutalad win. Beo he goulou (1), ne vije ket faziet, He zae gaer a oe saotret penn-da-benn gant al liou du o strinka. Ken drant e oa da genta he levenez, ker braz eo breman he glac'har!

Ar paour kezik a ouele dourek, hogen he mamm a lavaraz d'ezhi : bevez eo (2), va merc'h, e c'hoarvez bepred evel-se gant ar vugale dizent. Te a wisko da zae goz da vont warc'hoaz d'ann iliz.

ANN TENSOR.

Daou zen diwar ar meaz, Iann ha Stevan, a zeuaz cunn deiz da gavout ar barner. Unan anezho a lavaraz evelhen : prenet am euz eur pez douar digant va amezek. Enn

(1) Si la chandelle avait été allumée.
(2) C'est bien fait.

eur zigeri ann douar koz-ze. e kiviz eunn tensor. Chetu me dira-z-hoc'h, aotrou, da c'houzout mar tleann he viret. Hervez ar gwir ne dleann ket, o veza n'am euz prenet nemet ar pez douar hep-mui-ken.

Hogen egile a lavaraz : evid ann aour-ze n'her c'hemerinn ket, kalounad am befe (1). Ma vije bet douaret gan-en, ne lavarann ket (2). Ouc'hpenn-ze, aotrou, va selaouit, me ho ped. Me am euz gwerzet ar pez douar-ze ha kemend a oa enn-han, hep diviz all ebed. Trouc'hit'ta ar c'houlm, renkit hon dra-ni (3), barner fur, ma ana-vezimp perc'hen ann tensor.

War ma lavareur, Iann, eme ar barner, ho map pennher a gar merc'h Stevan; c'hoanteg int ho daou da zimizi.— Kement-se a zo gwir a lavaraz ann daou dad. — Pep tra o veza e c'hiz-ze, tud vad ha leal, eme ar barner, chetu va menoz : dilezit ann tensor gant ho pugale evit ho lakaat da brena arrebeuri kaer.

(1) J'en aurais des remords.
(2) Ce serait tout différent.
(3) Arrangez notre différend.

Ann daou zen mad, laouen meurbed, a ieaz timad d'ar gear da gas ar c'helou-man d'ho bugale.

AR PABAOUR.

Va mamm, eme Herried, me a garfe kaout eur pabaour d'he lakaat em c'haoued gaer. Me a lakai eur zeizen ruz enn dro d'he c'houzouk.— C'hoantek her grinn (1), eme ar vamm, m'ar fell d'id beza sentuz hag aketuz. — Me a rai diouz ho c'hoant, va mamm, kredit-se.

Eunn deiz ar vamm a lavaraz d'he merc'h : mont a rinn d'ann iliz d'ober va feden, bremaik e vezin distroet. Arabad eo d'id digeri ar voestl-man a zo war ann daol. Mir na ri kement-se (2) o tremen va ursou, kalounad as pefe (3).— Hag hi enn hent.

Pa oe eat ar vamm er-meaz euz ann ti, Herried a savaz ar voestl hag a lavaraz :

(1) Je le ferai volontiers.
(2) Garde-toi de le faire.
(3) Tu t'en repentirais.

peger skan eo ar voestl-man, petra zo enn hi? He c'houzout a garfenn. Hag e sellas etre toull ann alc'houez (1) : ne welann gour, eme-z-hi, me welo ar pez a zo er voestl. Petra virfe (2)?

Eat e oa he ger gant ann avel.

Kerkent great ha lavaret (3). Herried a zigoraz ar voestl a-enep gourc'hemenn he mamm. Peger glac'haret e oe ar paour kezik, ann daelou enn he daoulagad, pa welaz eur pabaour koant o sevel diouz ar voestl hag o nija d'ann neac'h gant kanaouennou (4).

Pa oe deuet war he c'hiz, ar vamm a skandalaz he merc'h hag a lavaraz d'ezhi : merc'h dievez ha dizent ma'z oud! dougen a rez da boan. Evid ar weach-man n'as tamallinn ket pelloc'h. Hogen az pez koun euz ar geriou-man : Doue a wel hag a oar

(1) S'étant mise à regarder par le trou de la serrure de la porte.

(2) Pourquoi pas.

(3) Aussitôt dit, aussitôt fait.

(4) Prenant son vol en chantant.

pep tra hag ive hon oberiou ar re guzeta. Gant-han eo oud bet kastizet, rak ne gar ket ar vugale dizent. Bete warc'hoaz ne rinn pok ebed d'id.

AR C'HI BIHAN.

Pep mad-ober, Doue hen talvezo d'e-hoc'h (1) abred pe zivezad. C'houi her gwelo aman warlerc'h.

Eunn deiz eur plac'h iaouank hanvet Agata a welaz bugale o veuzi eur c'hi bihan. E kentel e teuaz Agata; paket e oa al loen paour. Dre druez out-han Agata he brenaz hag her c'hasaz enn he zi.

Ar c'hi bihan a gare stard he vestrez nevez hag e pep tro e talc'he mad d'ezhi (2). Eunn nozvez pa edo Agata gant he fedennou (3), abars mont da gousket, chetu ar c'hi feal oc'h harzal. Agata gant he goulou a reaz

(1) Dieu vous la rendra.
(2) Il ne la quittait jamais d'un pas.
(3) Pendant qu'Agathe disait ses prières.

enklask hag a welaz eul laer a oa souchet dindan he gwele. Raktal e c'halvaz tud ann ti hag al laer a oe dalc'het gant-ho ; hel akaat a rejont etre daouarn ar barner. All laer-ze, diouc'h ma ansavaz, en doa lekeat enn he benn laza ar plac'h iaouank ha laera kement tra a oa enn he c'hampr.

Agata a drugarekeaz Doue hag a lavaraz d'he amezeien : chetu eur c'hi bihan am euz prenet he vuez d'ezhan (1) n'euz ket pell; paneved han e vijenn maro breman.

AR RAN HAG AR WESKLE.

Eur ran o vale war eunn hent nevez savet, a welaz eur weskle gourvezet enn heol, tal dor he zoull. Tra souezuz! va mignounez, eme-z-hi, kement a skiant ec'h euz, perak e vevez-te aman ? rak ann tremenidi as friko hep mar ebed. Tec'h alesse, deuz gan-en, va c'hred. Enn eur

(1) A qui j'ai sauvé la vie.

c'hoarzin goap war he mignounez (1), ar weskle a lavaraz d'ezhi : tao gant da gompsiou! biskoaz ne c'hoarvezaz drouk ebed gant va mamm; aman e vevinn hag e varvinn evel-t-hi.

Pegenn dall oud! eme ar ran, aliez e c'hoarvez traou digiz-braz.

War gement-se eur m'arc'h o redek a flastraz ar baourez keaz. Meur a hini a ra evel-se. Distrei a reont ho diskouarn diouz ar c'huzuliou mad hag e vevont, e c'hiz ar weskle, hervez ar c'hizou koz (2).

(1) En se moquant de son amie.
(2) Ils vivent dans la routine.

PEDENNOU D'EUS AR MINTIN.

En hano an Tad, ar Map ac ar Speret-Santel.

Me oc'h ador, va Doué, dre an oll actou à adoracion a zo dleët d'ho majestes divin, ac ho trugareca eus a greis va c'haloun da veza roët din eun êne capabl d'oc'h anaout, d'ho caret, d'ho servicha ha d'ho possedi eternelament. Me ho trugareca, va Jesus, d'am beza prenet dre ar pris eus ho coad precius ac eus ho puës, evel ive d'am beza conservet è pad va buës ha particulièramant an nôs tremenet. Va Doué me a c'houlenn pardoun diganeoc'h eus ar fautou am'eus coumetet a-ba-ouë deac'h da nôs, ac è pad va buës.

Considerit èn particulier ar c'hraçz oc'h eus bet digant Doué, o rei an dervez-mân deoc'h evit gounit hiny an eternite. Considerit ive ên deus roët an dervez-mân deoc'h evit labourat d'ho silvidiguez, ha marteze ê vezo an diveza eus ho puëz.

Soungit neuze er fautou èn pere ê quezit neur lyessa, ha quemerit ar resolucion ferm da dec'het diout-ho, ha lavarit :

Va Doué, chetu amân ar galoun-se, pehini, dre ho craçz, ê d'eus quemeret ar

resolucionou ferm da evita ar pec'het, o frezanti a ran deoc'h evit ma ho bennigoc'h, ha ma ho grign evit ho prassa gloar. Grit din ar c'hraçz, ô va Jesus, da anaoüt ho polontez santel, m'en-êm gonformin dizi, ha disposit à grenn eus va hiny : offr a ran deoc'h va Doué, va oll gomzou, va oll soungezounou, ha va oll acciounou. Ya, va Salver, protesti a ran impligea va oll gallout èn ho servich. Deoch eo tout, tout a deü diganeoc'h, ha tout ê lacan dindan ho providanç santel, ô va Jesus : goulen a ran hepquen ho carantes ac ar c'hraçz da vervel quent evit oc'h offanci.

Ar Bater.

Hon Tad pehini a zo èn Eê, oc'h hano bezet santifiet : ho rouantelès, deuët deomp: ho polontez bezet great var an douar evel èn Eê : roït deomp hiryo hon bara pemdeziec : ha pardounit deomp hon offançzou, evel ma pardounomp d'ar re pere ho d'eus hon offancet : ha na bermetit quet ê quessemp è tentation : mæs hon delivrit dious an droug. Evel-ze bezet great.

Ar Salutation Angeliq.

Me ho salud, Mari, leun à c'haçz, an Autrou Doué a zo ganeoch, beniguet ouc'h dreist an oll graguez, ha beniguet eo ar frouez eus ho corf, Jesus. Santes Mari, Mam da Zoué, pedit evidomp-ni, pec'herien brema ac èn heur hor maro. Evel-ze bezet great.

Symbolen an Ebestel.

Me a gred è Doué an Tad oll galloudec, crouër an Eê ac an Dour, ac è Jesus-Christ ê Vap unic hon Autrou, pehini a zo bet concevet eus ar Speret-Santel, ganet gant ar Verc'hès glorius Vari. En d'eus gouzanvet dindan Ponç-Pilat, a zo bet crucifiet, maro ha sebeliet; a zo bet disquennet d'an ifernou, ha reçuscitet an trede deiz à varo da veo. A zo bet pignet èn Evou, ac azezet èn tu deou da Zoué an Tad oll galloudec. Ac'hano ê teuï da varn ar re veo ac ar re varo.

Me a gred èr Speret-Santel, an Ilis santel catholic, communion ar zænt, remission ar pec'hejou, resurreccion ar c'hicq, ac ar vuëz eternel. Evel-ze bezet great.

Coveçzion ar pec'hejou.

Me govez ouc'h Doué oll-galloudec, ous ar Verc'hès glorius Vari, ous sant Mikeal arc'hel, ous sant Yan-Vadezour, ous an ebestel eürus sant Pêr ha sant Paol, ous an oll Zænt, ac ouzoc'h, va zad, abalamour m'am'eus pec'het bras, dre gompz ha dre œuvr : dre va faot, dre va faot, dre va brassa faot. Rac-ze ê pedan ar Verc'hès glorius Vari, sant Mikeal arc'hel, sant Yan-Vadezour, an ebestel eürus sant Pêr ha sant Paol, an oll Zæent, ha c'hui va zad da bedi Doué evidon.

Gourc'hemennou Doué.

Un Doué hep quen a adori,
Ha dreist peb tra oll a gari.
E vean ê hano ne doui quet,
Nac ive netra all ebet.
Ar suliou santel a viri,
E servich Doué, ous ê veuli.
Da dad, da vam a enori,
Evit pell amzer ma vevi.
Dioual n'a lazi dén ebet,
Nac à zezir nac à effet.
Lubric ne vezi quet ivez,
Nac à gorf nac à volontez.
Laërez na miret madou den,
E couziègues ne ri biquen.
A henep dén falz testeni,
Na gaoü ebet ne lavari.
Na c'hoanta dre luxur pec'hi,
Nac ê sounch vil n'èn-em lèzi.
Na souhet madou da hentez,
Evit ho c'haoüt dre falsentez.

Gourc'hemennou an Ilis.

Ar gouëliou berz a zantifii,
Neuze peb labour a lèzi.
Ha cleo devot pen da ben,
Sul ha gouël berz an Ofèren.
Ur veach er bloas da viana
E covessaï hep nac'h netra.
Ha da grouër a recevi,
Da basq devota ma c'helli.

Yun a ri an daouezec deziou,
Ar c'horeiz hac ar vigilou.
Qic nemet da zeis nedelec,
Guëner ha sadorn na zèbri quet.

Peden d'an Eal Gardien.

Eal Doué, pa zouc'h din gardien, deputet dre ar Brovidanç divin, d'am c'haz d'an eürusdet, scleraït va speret, dioüallit va c'halloun, ha cuntunuit bepret ho sourci ac'hanon. Evel-ze bezet great.

Misereatur nostrî omnipotens Deus, et dimissis peccatis nostris, perducat nos ad vitam æternam. Amen.

Indulgentiam, absolutionem et remissionem omnium peccatorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus. Amen.

In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum; redemisti me, Domine, Deus veritatis.

Pedomp.

O va Autroù Doué, oll-galloudus, c'hui pehini oc'h eus roët din ar c'hraçz da heruoüt è commançamant an dervez-mân, conservit ac'hanon hiryo dre ho puissanç, ha grit ne gommetin pec'het ebet è pad an dervez-mân, ha ma vezo va oll gomzou, va oll soungezounou ha va oll àccionou evit heuil er-vad ho courc'hemennou.

Dre Jesus-Christ hon Autrou, pehini a vev ac a rezn ganeoc'h à bep amzer ac è pad an eternite. Evel-ze bezet great.

Peden d'ar Verc'hès.

Guerc'hès santel, pedit ma plich ganeoc'h, hon Autrou Jesus-Christ evidon, evit ma vezo agreabl dezan va oll soungezounou, va oll goumzou, ha va oll accionou eus an derves-mân, ac eus ar rest eus va buës. Evel-ze bezet great.

Peden all d'an Æal Gardien.

Va Æal-mad, ispirit din ar volontes à Zoué è quement a rign è pad an derves-mân, ha cunduit ac'hanon en hent eus va silvidigues. Evel-ze bzet 5reat.

An Angelus.

Angelus Domini nuntiavit Mariæ, et concepit de Spiritu-Sancto. Ave, Maria, etc.

Eccè ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum. Ave, Maria, etc.

Et verbum caro factum est; et habitavit in nobis. Ave, Maria, etc.

OREMUS.

Gratiam tuam, quæsumus, Domine, mentibus nostris infunde, ut qui, Angelo nuntiante, Christi Filii tui incarnationem cognovimus per passionem ejus et crucem, ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eumdem Christum Dominum nostrum qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

Act à Feiz, à Esperanç, à Garantes ac à Gontrition.

Va Doué, me a gred quement a gred an Ilis catholic, creaït va feiz; me am'eus lackeat va esperanç ennoc'h ha ne vezin quet troumplet, me ho car à greis va c'haloun : detesti a ran ar pechet, abalamour deoc'h, va Doué, ac e c'houlennan ouzoc'h ar c'hraçz ne guezin quet ennàn è pad an derves-mân.

Act evit renouveli ar bromessaou eus ar vadichant.

Renonç a ran da satan, d'ê oll bompou ha d'ê oll œuvrou, ac ên-em roân deoc'h antièramant, ô va Jesus! me a fell din beva èn guir gristen; renouveli a ran deoc'h ar bromessaoú pere am'eus great deoc'h êm badichant, ac êm diveza coveçzion ha communion, ac è pad va buës; goulen a ran ouzoc'h ar c'hraçz d'en-êm brepari à vremân da eur goveçzion ha da eur gommunion all, pere a reparo an defautou eus ar re am'eus great à ziaguent, ac am rento fermoc'h èn ho craçz santel.

Meulet ac adoret ra vezo da jamæs ho c'hano sacr, ô va Jesus.

PEDENNOU D'EUS AN NOZ.

† In nomine Patris, et Filii, et Spiritûs. Sancti. Amen.

En-em lackeomp èn presanç Doué, adoromp anezàn, ac ên trugarecaomp eus à guement mad hon eus recevet digantân, ac ispicial èn dervèz-mân.

Pater noster, qui es in cœlis, sanctificetur nomen tuum : adveniat regnum tuum; fiat voluntas tua sicut in cœlo et in terrâ : panem nostrum quotidianum da nobis hodiè : et dimitte nobis debita nostra, sicut e nos dimittimus debitoribus nostris : et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos à malo. Amen.

Ave, Maria, gratiâ plena, Dominus tecum : benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

Santa Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in horâ mortis nostræ. Amen.

Symbolen an Ebestel.

Credo in Deum patrem omnipotentem, creatorem cœli et terræ, et in Jesum Christum Filium ejus unicum Dominum nostrum qui conceptus est de Spiritu-Sancto, natus

ex Mariâ Virgine, passus sub Pontio-Pilato, crucifixus, mortuus et sepultus, descendit ad inferos, tertiâ die resurrexit à mortuis, ascendit ad cœlos sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis, indè venturus est judicare vivos et mortuos.

Credo in Spiritum-Sanctum, sanctam Ecclesiam catholicam, sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, vitam æternam. Amen.

Va Doué, me ho trugareca d'am beza crouët, d'am beza preservet; da veza great mervèl ho map santel var ar groas dre garantes evidon, da veza pardounet din quen aliès à veach va fec'hejou; ac èn general eus an oll graçou a zo pliget ganeoc'h accordi din hiryo.

En-em arretomp amân eun neubeut evit soungeal er mad-oberou particulier hon eus recevet digant Doué èn dervez hiryo.

Jesus-Christ, va Salver, me oc'h ador evel va barner, ên-êm steüleur a ran d'ho treid evel eur c'hriminal. Roït din m'ar plich ganeoc'h ar c'hraçz da anavezout va fec'hejou, evel ma reoc'h din ho anaoüt pa deuoc'h d'am barn en heur eus va maro.

En-em arretomp eun neubeut da soungeal er pec'hejoù hon eus commetet, dre gompz, dre sounch, dre accion ac omission.

Va Doué, goulen a ran humblamant pardoun diganeoc'h dre veritou hon Autrou Jesus-Christ, d'eus an oll pec'hejou a velit am'eus commetet hiryo, ac è pad va buës, à henep ho majestes divin, eur c'heus bras am'eus d'ho peza offancet, abalamour ma tisplich ar pec'het deoc'h, ha ma'z ouc'h meurbet dîn da veza caret. Gant ho craçz, va Doué, ez-eo guel ganên mervel êvit dont d'ho c'hoffanci quen.

Greomp hon possubl d'ên-êm lackat er stad èn pehini ê carremp beza cavet èn heur eus hon maro.

O va Doué! ô Barner souveren, rac pehini hon eus leac'h da gaout quement à spount! Evel n'ê d'oun quet sur pe me a varvo èn nôs-mân pe ne rign quet, ha m'az eo certen gouscoude er stad m'ên-êm gavin ê vezin barnet evit eun eternite, pliget ganeoc'h, va Doué, ma lackin va c'haloun, va c'horf ha va êne etre ho taouarn, ha ma teuin amân da nevezi an actou am'eus great, ous ho c'hadori, ous ho trugarecâat, hac o regreti va fec'hejou, ous ho supplia humblamant d'âm preservi èn nôs-mân ac è pad va buës, diouc'h peb goal accidant, evit ma

vevin, ma varvin ha ma reposin hennoc'h, va Autrou, abalamour d'a behini e pardounan eus à greis va c'haloun d'a guement o d'eus va offancet, evel ma c'houlennan pardoun ous ar re am'eus ive offancet.

Lavarit amàn ar GONFITEOR *ac ar pez a zo goude.*

Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaëli archangelo, beato Joanni-Baptistæ, sanctis apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere; meâ culpâ, meâ culpâ, meâ maximâ culpâ. Ideò precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem archangelum, beatum Joannem-Baptistam, sanctos apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum. Amen.

Misereatur nostrî omnipotens Deus et dimissis peccatis nostris, perducat nos ad vitam æternam. Amen.

Indulgentiam, absolutionem et remissionem omnium peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus. Amen.

℣. Dignare, Domine, nocte istâ. ℟. Sine peccato nos custodire.

℣. Miserere nostrî, Domine. ℟. Miserere nostrî.

℣. Fiat misericordia tua, Domine, super nos. ℟. Quemadmodùm speravimus in te.

℣. Domine, exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat.

OREMUS.

Visita, quæsumus, Domine, habitationem istam et omnes insidias inimici ab eâ longè repelle : Angeli tui sancti habitent in eâ qui nos in pace custodiant; et benedictio tua sit super nos semper.

Respice, quæsumus, Domine, super hanc familiam tuam pro quâ Dominus noster Jesus-Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, et crucis subire tormentum. Qui tecum vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

En-êm recommandomp d'ar Verc'hès santel, d'hon Eal mad ha d'hon sant patroum, ha patrounès.

Guerc'hès Vari, Mam Doué, va Mam ha va Fatrounès, m'ên-êm lacka dindan ho proteccion, ac ên-êm staolan gant confianç etre ho tivrac'h à visericord; bezet ô Mam à vadèlez, va refuch èm izomou, va c'honsolacion èm poanniou, ha va advocades è quichen ho mab adorabl, hiryo, è pad va buës, ha particulièramant èn heur eus va maro.

Eal eus an Eê, va gardien fidel ha carantezus, obtenit din ar c'hraçz da heuil oc'h

inspirationou, ha da regli quen mad va buës, ne deuin jamæs d'ên-êm ecarti d'eus an hent eus à c'hourc'hemennou va Doué.

Sant bras, eus à behini ê tougan an hano, protegit ac'hanon, pedit evidon, evit ma hellin servicha Doué evel d'oc'h var an douar, ac ê c'hlorifia eternellamant ganeoc'h èn Eê. Evel-ze bezet great.

Lavaromp eun DE PROFUNDIS *evit an eneou eus ar Purgator.*

De profundis clamavi ad te, Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes : in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine : Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est : et propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus : speravit anima mea in Domino.

A custodiâ matutinâ usque ad noctem : speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia : et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël : ex omnibus iniquitatibus ejus.

Requiem æternam dona eis Domine : et lux perpetua luceat eis.

Requiescant in pace. Amen.

OREMUS.

Fidelium, Deus, omnium conditor et redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum, ut indulgentiam quam semper optaverunt piis supplicationibus consequantur. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

En-êm recommandomp da Zoué, d'ar Verc'hès glorius Vari, ha d'ar Zent.

Benniguit, ô va Doué, ar repos a c'han da guemeret evit repari va nerz evit gallout ho servicha guelloc'h aze, ac en-em acquitta er vad eus an deveriou eus va stad.

Guerc'hès santel, mam eus va Doué, ha goude ên, va oll esperanç, va eal mad ha va zant patroun pedit evidon, protegit ac'hanon è pad an nôs-mân, è pad va buës, ac èn heur eus va maro. Evel-ze bezet great.

Pedomp evit ar re veo ac evit an eneou fidel a zouffr èr Purgator.

Scuillit, ô va Doué, ho penediccionou var va oll guerent, va mad-oberourien, va mignounet ha va inimiet. Protegit quement oc'h eus roët din evit mestr er bed-mân, quen spirituel, quen temporel. Sicourit ar beoryen, ar brisounèryen, ar re affliget, ar beajourien quen var vor, quen var dour, an dûd clân ac ar re a zo èn ho angouni.

Convertiscit an heritiquet ha roït ho sclerigen d'an infidelet.

Doué à vadèlez ac à visericord, o pezet ive truez eus an eneou fidel, à zouffr èr purgator evit peurbaéa d'ho c'hustiç divin. Dilivrit anezo eus ho foanniou, ha roït, d'ar re, evit pere houn obliget da bedi, ar repos ac ar sclerigen eternel. Evel-ze.

Goulennomp pardoun ous Doué.

Doué oll galloudus grit deomp misericord, pardounit deomp hon pec'hejou ha cunduit ac'hanomp d'ar vuës eternel.

Tad eternel, Doué oll-buissant ha leunn à visericord, roït deomp indulgeanç, an absolven ac ar remission eus hon oll pec'hejou. Evel-ze bezet great.

In nomine Patris, et Filii, et Spiritûs-Sancti. Amen.

PEDENN ARAOC AR REPAS.

O va Jesus, hon mestr guiryon !
Roït deomp ho penediccion, *bis.*
Ha d'ar repas a guemerimp,
Evit bepret m'ho servichimp. *bis.*

En hano an Tad ac ar Map, ac ar Speret-Santel. Amen.

GRAÇOU GOUDE AR REPAS.

Ra vezo meulet hon Autrou
Eus ê vouét ac ê oll vadou;
Peoc'h ha graçz Doué d'ar re veo,
Ha repos mad d'ar re varo. *bis.*
Evel-ze bezet great.

℣. O va Doué oll-galloudus, Eternel ha trugarezus, Ni a rent deoc'h eta graçzou, Evit oc'h oll mad-oberou. ℟. Evellen bezet great.

℣. Ra viot ganeomp oll meulet, Trugarequeat ha benniguet, Eus a guement graçz ha faver, A rit bepret èn hon c'hênver. ℟. Evel-ze bezet great.

℣. Ni ho ped trugares, Da zellet ive a drues. Ous an oll anaoun fidel, Ma zaïnt d'ar repos eternel. ℟. Evel-ze bezet great.

℣. Ha ni, grit ma vezimp èn peoc'h, Gant hon nessa coulz à ganeoc'h, Evit ma zaïmp d'ho parados, Er peoc'h eternel da repos. ℟. Evel-ze bezet great.

℣. Eürus eo an antraillou dîn, Eus ar Verc'hès ar Vam divin. Ho d'eus douguet ar map santel A Zoué an Tad eternel.

℟. Eürus eo c'hoas ar poul calon, Ha mil gueich eürus an divron, Ho d'eus roët eul leaz an dina D'hon Autrou Jesus da zenâ.

AN OFERN.

Pa veler ar bælec o tond oc'h an auter.

Accordit dign ar c'braç, ô va Doué, da entren en dispositionou e pere e clean beza evit offr deoc'h, evel ma zeo glet, dre zaouarn ar bælec, ar sacrifiç adorable pehini e zan da assista. En offr a ran deoc'h, ô va Doue, en intantionou Jesus-Christ e eunan ac e Ilis; en offr a ran deoc'h evit renta deoc'h an hommach souveren a zo glet d'ho Majeste divin; en offr a ran deoc'h evit ho trugareqat euz hoc'h oll mad-oberou; en offr a ran deoc'h evit goulen ouzoc'h, gant eur galon glac'haret, ar pardon ac ar remission euz va phec'hejou; en offr a ran deoc'h evit obten digant ho madelez an oll graçou a bere em beuz ezom evit va c'horf ha va ene; en offr a ran deoc'h evit quement hini ma zon obliget da bedi evito, quen beo, quen maro. Esperout a ran, ô va Doué, ec'h accordot dign an oll graçou-ze, dre ar meritou a Jesus-Christ, ho Mab, pehini a blich gantan beza e eunan, ac ar bælec principal ac ar victim euz ar sacrifiç santel-mâ.

D'ar Gonfiteor.

Petra benac; ô va Doué, n'hoc'h euz ezom ebet euz va c'honfession evit anaout va phec'hejou, pa ze guir penaos e lennit pis em c'halon ac en oll blegou euz va c'hous-

tianç, o c'hoves a ran ouzoc'h gouscoude e faç an Eè ac an douar; anzao a ran em beuz hoc'h offancet, ha dre va c'homzou, ha dre va actionou, dre songeou, desirou ac omissionou. Va phec'hejou a zo bras meurbet, mæs ho misericord, ô va Doué, a zo infinit. Ho pet truez ouzign, ho pet sonch ez hon ho craouadur, an ouvrach euz ho taouarn, ar pris euz ho coad.

Guerc'hès santel, Ælez euz an Eê, Sænt ha Sæntezet euz ar barados, pedit evidomp; ac e queit a m'ac'h hirvoudomp en draouïenmâ a viser ac a zaelou, intercedit evidomp, ac obtenit deomp ar pardon euz hor pec'hejou.

D'an Introït.

Doué oll-galloudec, c'hui pehini hoc'h euz inspiret d'ar Batriarchet ha d'ar Brophetet desirou quen ardant da velet ho Mab unic o tisquen euz an Eê var an douar, roït dime ive eul lodennic euz an ardeur-ze; ac accordit dign ar c'hraç da zantout e guelet va c'halon, en despet d'an oll ambarras euz ar vuez-mâ, eur guir desir d'en-em velet unisset ganeoc'h en ho cloar.

D'ar C'hyrie eleïson.

Ho pedi ac ho supplia a ran, ô va Doué, dre va hirvoudou ha va huanadou repetet, da impligea ho misericord em andret; mæs ac ec'h adres-fen deoc'h da bep moment euz va buez ar c'hompzou-mâ : va Doué, ho pe truez ouzign; quemen-ze ne ve quet c'hoas avoalc'h evit an nombr ac ar grevustet euz va phec'hejou.

D'ar Gloria in excelsis.

Ar gloar pehini a veritit, ô va Doué, ne all beza dignamant rentet deoc'h nemet en Eê : va c'halon gouscoude a ra ar pez a ell evit quemen-ze var an douar, e creiz e exil : ho meuli a ra, rei a ra deoc'h mil bennos, hoc'h adori a ra, ho clorifia a ra, renta a ra graçou deoc'h, ac hoc'h anavez evit ar mæstr souveren euz an Eê ac euz an douar, eun Doué ebquen e tri pherson, Tad, Mab ha Speret-Santel.

D'an Orœzonou.

Recevit, ô va Doué! ar pedennou a zo adresset deoc'h evidomp; accordit deomp an oll graçou ac an oll vertuziou a c'houlen evidomp hor Mam Zantel an Ilis, dre c'hinou ar bælec. Guir eo, ô va Doué, ne veritomp quet beza exaucet; mæs considerit penaos ne c'houlennomp ouzoc'h ar graçou-ze nemet dre ar meritou a Jesus-Christ, ho Mab, pehini a verit hoc'h oll gomplezanç.

D'an Abostol.

Consideri a ran an Abostol-mâ, ô va Doué, evel eul lizer adresset dign euz an Eê, evit va instrui euz ho polontez adorabl. Accordit dign, m'ar plich ganeec'h, an ners a behini em beuz ezom evit en-em acquitta euz ar pez a ordrenit. C'hui eo, ô va Doué, hoc'h euz inspiret d'ar Brophetet ha d'an Ebestel ar guirrioneziou, pere ho deuz lezet ganeomp dre scrit; grit dign caout pers en ho scrigennou, ac allumit em c'halon an tân sacr,

a behini ez int bet anflammet, evit ma c'hallign evelto, epad va buez, ho caret ac ho servicha mad var an douar, ha goude-ze beza ëvrus assamblez gantho en ho cloar.

D'an Aviel.

Sevel a ran em zâ, ô Roué souveren, evit discues deoc'h ez hon prest da zifen ha da zouten, e risq euz a guement a apparchant ouzign, ac euz va buez memez, ar guirrioneziou pere a zo comprenet en Aviel santel. Accordit dign, ô va Doué, quement a gourach da bratica ho compzou divin, evel a feiz ferm d'ho c'hredi.

D'ar Gredo.

Ia, ô va Doué, credi a ran an oll guirrioneziou pere hoc'h euz revelet d'hoc'h Ilis Santel : ha n'euz quet eunan anezo evit pehini ne venn prest da rei ar berat diveza euz va goad; ac ez eo er zoumission-ze leun ac antier, oc'h en-em unissa interieuramant d'ar brofession a feiz a ra deoc'h ar bælec, eo e lavaran breman, a speret ac a galon, penaos e credan fermamant en-hoc'h, ô va Doué, ac e quement a gred ac a ordren hoc'h Ilis da gredi. Disclerria a ran, e faç hoc'h auterriou, e fell dign beva ha mervel er santimanchou euz ar feiz pur ze, ac er gommunion euz an Ilis santel catholic, apostolic ha romen.

D'an Offertouer.

Petra benac, ô va Doué, ne don nemet eur c'hraouadur leun a fragilite ac a zempladu-

rez, ec'h offran deoe'h gouscoude dre zaouarn ar bælec, ar bara ac ar guin-ze, pere a gle beza chenchet e corf ac e goad Jesus-Christ, ho mab. Recevit, ò va Doué, ar sacrifiç adorabl-mâ ; ha permetit m'ac'h unissin d'an offranç santel-mâ ar sacrifiç pehini a ran deoc'h euz va c'horf, euz va ene, ac euz a guement a aparchant ouzign. Crouit ac'hanon a-ben-da-nevez, ô va Doue, evel ma ziit da chench ar bara ac ar guin-ze dre ho ners oll-galloudec.

D'al Lavabo.

Goalc'hit ha purifiit ac'hanon, ô va Doué, er goad precius euz an oan divin, pehini a ya da veza immolet; a couëchit betec an distera tach euz va ene, evit m'ac'h allign, o tostaat ous hoc'h auter santel, sevel varzu en-hoc'h eun daouarn pur ac innoçant, evel m'en ordrenit.

D'ar Secretou.

Recevit, ô va Doué, ar sacrifiç pehini a zo offret deoc'h evit an henor ac ar gloar euz hoc'h ano santel ; recevit-en evit hon avantach hon-eunan ac evit hini ar bed christen universel. Evit antren en intantionou hoc'h Ilis Santel, eo e c'houlennan diganeoc'h an oll graçou, pere a c'houlen diganeoc'h e-eunan er moment-mâ dre ar fonctionou euz ar bælec, gant pehini ec'h en-em unissan evit o obten digant ho madelez divin, dre Jesus-Christ, hor Salver.

D'ar Prefaç.

Distaguit, ô va Doué, distaguit hor c'halon euz a oll draou ar bed, ha grit deomp sevel hon oll desirou varzu an Eê; grit na huanadimp nemet varzu en-hoc'h ebquen; ha permetit ma teuimp, o renta deoc'h ar meuleudiou ac an actionou a c'hraç pere a zo gleet d'ho madelez infinit, da unissa ar zempladurez euz hor moueziou d'ar music ravissant euz ar sperejou ëvrus, ha ma livirimp e creis hon exil, ar pez a ganont ebars er gloar: santel, santel, santel eo an Autrou Souveren, Doué an armeou; ra vezo glorifiet e gorre an Êvou.

Goude ar Sanctus.

Tad Eternel, c'hui pehini a zo ar pastor souveren euz an oll bastoret, conservit ha gouvernit hoc'h Ilis; santifiit anizi, ha squillit-i e partout dre ar bed; unissit quement hini e c'hompos, en eur memez speret ac en eur memez calon; squillit ho penediction var hon Tad Santel ar Pap, var hon Escop venerabl, var ar Roué pehini hor gouvern, var ar Pastor euz hor parrez, var hor c'honfessour, ha var guement hini a zo er feiz euz hoc'h Ilis santel.

D'ar c'henta Memento.

Ho supplia a ran, ô va Doué, da gaout sonch euz va c'herent, va mignonet ha va mad-oberourrien, quen spirituel, quen temporel; recommandi a ran deoc'h ive a greiz va c'halon va oll adversourrien ha quement hini a al-fe beza va disobligет en

eur fæçon pe fæçon; ancounac'hait ho phec'hejou ha va re; grit dezo caout pers er sacrifiç divin-mâ, ha carguit anezo euz ho penedictionou, ac er bed-mâ ac er bed all.

Pa zaver an Hosti.

O Jesus, va salver! guir Doué ha guîr den, credi a ran fermamant e maoc'h reallamant presant en hosti zantel. Hoc'h adori a ran ennân a greiz va c'halon evel va mæstr souveren, ô va Doué. Roït dign, ha da guement hini a zo aman presant, ar feiz, ar religion ac ar garantez a gleomp da gaout evidoc'h er myster mâ adorabl.

Pa zaver ar C'halir.

Adori a ran er c'halir-ze, ô va Jesus, ar pris euz va redemption, ac euz a ini ar bed en antier; lêzit, ô va Salver, lêzit da zivera eur beradic euz ar goad precius-ze var va ene, evit e phurifia euz e oll pec'hejou, ac allumit enni an tân sacr euz ho carantez.

Goude ar Gorreou.

Ne deo muy bara ha guin eo a offromp deoc'h, ô va Doué, mæs offr a reomp deoc'h breman ar c'horf sacr ac ar goad precius a Jesus-Christ, ho Mab, e memor euz e bassion, euz e resurrection, ac euz e asçansion : recevit-ho, Autrou souveren, euz a dre hon daouarn, ha carguit pep hini ac'hanomp euz ho craçou ac euz ho penedictionou.

D'an eil Memento.

Ho pe sonch ive, ô va Doué, euz an eneou pere a zo er purcator : an henor o deuz da apparchant ouzoc'h, ha da veza ho pugale. Recommandi a ran deoc'h particulieramant eneou va c'herent, va mignonet, va mad-oberourrien spirituel ha temporel, ac e general eneou ar re o deuz ar muya ezom a zicour.

D'ar Bater.

Peguen miserabl benac ez hon, ô va Doué, e comeran gouscoude all liberte d'ho quervel va zad; na bermetit quet e teuf-fen jamæs da ober netra a raf-fe dign coll ar galite euz ho craouadur. Ra vezo santifiet hoc'h ano santel e partout dre ar bed ; rênit a vreman var va c'halon, dre ho craç, evit ma c'hallign rên eternellamant ganeoc'h ebars er gloar; ac ober bepret ho polontez var an douar, evel m'er gra ar Zænt ebars en Eê. Beza oc'h va zad, roït dign eta, m'ar plich ganeoc'h, ar bara celestiel-ze a behini e vaguit ho quir vugale. Pardonit dign va phec'hejou, evel ma pardonan va eunan, a greiz va c'halon, da guement hini o deuz va offancet. Na bermetit quet e ven jamæs trec'het gant an dentation, ac accordit dign ar c'hraç da c'honit bepret ar victor var an adversourrien euz va zilvidiguez.

D'an Agnus Dei.

Oan Doué, c'hui pehini a zo pliget ganeoc'h en-em sama eus a bec'hejou ar bed, ho pe truez ouzomp! Hor pec'hejou ne ouffe

den ho niveri, mæs ho misericord, ô va Doué, a zo infinit; effacit eta hor pec'hejou, ha grit deomp caout ar peoc'h, ha ganeomp hon-eunan ha gant hon nessa, oc'h inspira deomp eun humilite barfet, ac o-vouga en hor c'halon peb desir a vengeanç.

D'an Domine, non sum dignus.

Allas, ia! ô va Doué, ne deo nemet re vuir penaos ne veritan quet ho receo; va phec'hejou o deuz va rentet absolumant indign a guemen-ze : ho detesti a ran, a greiz va c'halon, abalamour ma tisplijont deoc'h, ô va Doué, ac abalamour m'am pellaont diouzoc'h. Mæs eur gompz ebquen euz ho pers a ell parea va ene; na abandonit quet anizi, ô va Doué, ha na bermetit quet e ve jamæs separet diouzoc'h.

Da Communion ar Bælec.

Ma n'am beuz quet hirrio ar bonheur da veza maguet gant ho corf sacr ac ho coad precius, ô Jesus adorabl, permetit da viana ma ho recevign a speret ac a galon; ha m'ac'h en-em unissin ganeoc'h dre ar feiz, dre an esperanç ha dre ar garantez. Credi a ran en-hoc'h, ô va Doué, en hoc'h ec'h esperan, ac ho caret a ran a greiz va c'halon.

D'an Orœsonou diveza.

Fellout a ra deoc'h, ô va Doué, ec'h adres-femp deoc'h continuellamant hor pedennou, abalamour m'hon deuz continuellamant ezom euz ho craçou, squillit-ho varnomp eta, ô va Doué, ho craçou divin, ac

inspirit deomp ar speret-ze a beden ac a oræzon, pehini a zo eur speret a humilite, a fichanç ac a garantez. Ho supplia a reomp a guemen-ze, ô va Doué, dre ar meritou a Jesus-Christ, ho Mab, pehini a rên ganeoc'h ebars er gloar.

D'ar Venediction.

Drindet sacr ac adorabl, Tad, Mab ha Speret-Santel, eun Doué ebquen e tri pherson, dre en-hoc'h eo hon deuz commancet ar sacrifiç-mâ, ha dre en-hoc'h ive e fell deomp er finissa : ra vezo bepret agreabl d'ho taoulagat; ha non lêzit quet da bartial eb reî deomp ho penediction santel.

D'an Aviel diveza.

Verb eternel, crouer an Eê ac an douar, c'hui pehini o veza deut d'en-em ober den dre garantez evidomp-ni, hoc'h euz instituet ar sacrifiç divin a behini e sortiomp, ho trugareçaat a reomp humblamant da veza accordet deomp ar c'hraç da assista ennân hirrio; ha ra deuïo an oll Sænt ac an oll Sæntezet, ac an oll Sperejou ëvrus d'ho meuli da jamæs ebars en Eê !

Pardonit dign, ô va Doué, an oll dissipationou a speret, pe an oll distractionou da bere ec'h al-fen beza roet occasion, en eun amzer, e pehini e cleïen beza quen occupet ac'hanoc'h, ha quen auflammet a garantez evidoc'h. Ancounac'hait va phec'hejou, ô va Doué, ar pec'hejou-ze evit pere e man Jesus-Christ, ho Mab, o paouez dont d'en-em immoli var an auter; ha na bermetit quet

e ven malhevrus avoalc'h evit dont d'hoc'h offanci birviquen muy ; mæs grit, dre ho craç, ma querzingn bepret dre an hent euz ho courc'hemennou, ha ma ho considerign bepret evel ar reglen euz va oll songeou, va oll gompzou ha va oll actionou. Evel-ze bezet great.

O Mam Zantel a Zoué, Mam anquennïet ha glad'haret-oll e c'hars ar groas, Mari concevet e stad a c'hraç, pedit evidomp.

GOUSPÉROU AR ZUL.

Deus in adjutorium meum intende.
Domine ad adjuvandum me festina.
Gloria Patri, et Filio, et Spiritui santo.
Sicut erat in principio et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.
Ant. Dixit Dominus.

Salm 109.

Dixit Dominus Domino meo : sede à dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos : scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet dominus ex Sion : dominare in medio inimicorum tuorum

Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum : ex utero ante luciferum genui te.

Juravit Dominus, et non pœnitebit eum : tu es sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis : confregit in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus implebit ruinas : conquassabit capita in terrâ multorum.

De torrente in viâ bibet : propterea exaltabit caput. Gloria Patri, etc.

Ant. Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis. *Ant.* Fidelia.

Salm. 110.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo : in consilio justorum et congregatione.

Magna opera Domini : exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus ejus : et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum misericors, et miserator Dominus : escam dedit timentibus se.

Memor erit in sæculum testamenti sui : virtutem operum suorum annuntiabit populo suo.

Ut det illis hereditatem gentium : opera manuum ejus veritas et judicium.

Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in sæculum sæculi : facta in veritate et æquitate.

Redemptionem misit populo suo : mandavit in æternum testamentum suum.

Sanctum et terribile nomen ejus : initium sapientiæ timor Domini.

Intellectus bonus omnibus facientibus eum : laudatio ejus manet in sæculum sæculi. Gloria Patri, etc.

Ant. Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in sæculum sæcul. *Ant.* In madatis.

Salm 111.

Beatus vir qui timet Dominum : in mandatis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus : generatio rectorum benedicetur.

Gloria et divitiæ in domo ejus : et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Exortum est in tenebris lumen rectis : misericors et miserator et justus.

Jucundus homo qui miseretur et commodat, disponet sermones suos in judicio : quia in æternum non commovebitur.

In memoriâ æternâ erit justus : ab auditione malâ non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Domino, confirmatum est cor ejus : non commovebitur donec despiciat inimicos suos.

Dispersit dedit pauperibus, justitia ejus manet in sæculum sæculi : cornu ejus exaltabitur in gloriâ.

Peccator videbit et irascetur dentibus suis fremet et tabescet : desiderium peccatorum peribit. Gloria Patri, etc.

Ant. In mandatis ejus volet nimis.

Ant. Sit nomen Domini.

Salm 112.

Laudate, pueri, Dominum : laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum : ex hoc nunc et usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum : laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus : et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat : et humilia respicit in cœlo et in terrâ ?

Suscitans à terrâ inopem, et de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus : cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo : matrem filiorum lætantem. Gloria Patri, etc.

Ant. Sit nomen Domini benedictum in sæcula. *Ant.* Nos qui vivimus.

Salm 113.

In exitu Israël de Ægypto : domus Jacob de populo barbaro.

Facta est Judæa sanctificatio ejus : Israël potestas ejus.

Mare vidit et fugit : Jordanis conversus est retrorsùm.

Montes exultaverunt ut arietes : et colles sicut agni ovium.

Quid est tibi mare quod fugisti : et tu Jordanis quia conversus es retrorsùm.

Montes exultastis sicut arietes : et colles sicut agni ovium.

A facie Domini mota est terra : à facie Dei Jacob.

Qui convertit petram in stagna aquarum : et rupem in fontes aquarum.

Non nobis, Domine, non nobis : sed nomini tuo da gloriam.

Super misericordiâ tuâ et veritate tuâ : nequandò dicant gentes, ubi est Deus eorum?

Deus autem noster in cœlo : omnia quæcumque voluit fecit.

Simulacra gentium argentum et aurum : opera manuum hominum.

Os habent et non loquentur : oculos habent et non videbunt.

Aures habent et non audient : nares habent et non odorabunt.

Manus habent et non palpabunt, pedes habent et non ambulabunt : non clamabunt in gutture suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea : et omnes qui confidunt in eis.

Domus Israël speravit in Domino : adjutor eorum et protector eorum est.

Domus Aaron speravit in Domino : adjutor eorum et protector eorum est.

Qui timent Dominum speraverunt in Domino : adjutor eorum et protector eorum est.

Dominus memor fuit nostrî : et benedixit nobis.

Benedixit domui Israël : benedixit domui Aaron.

Benedixit omnibus qui timent Dominum : pusillis cum majoribus.

Adjiciat Dominus super vos : super vos et super filios vestros.

Benedicti vos à Domino : qui fecit cœlum et terram.

Cœlum cœli Domino : terram autem dedit filiis hominum.

Non mortui laudabunt te, Domine : neque omnes qui descendunt in infernum.

Sed nos qui vivimus, benedicimus Domino : ex hoc nunc et usque in sæculum.

Gloria Patri, etc.

Ant. Nos qui vivimus, benedicimus Domino.

Capitul.

Benedictus Deus et Pater Domini nostri Jesu-Christi, Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostrâ. ℟. Deo gratias.

Hymn.

Lucis creator optime,
Lucem dierum proferens,
Primordiis lucis novæ ;
Mundi parans originem.
Qui manè junctum vesperi,
Diem vocari præcipis,
Tetrum chaos illabitur.
Mundi parans originem.
Ne mens gravata crimine,
Vitæ sit exul munere,
Dùm nil perenne cogitat,
Seseque culpis illigat.
Cœlorum pulset intimum,
Vitale tollat præmium,
Vitemus omne noxium,
Purgemus omne pessimum.
Præsta, Pater piissime,
Patrique compar unice,
Cum Spiritu Paracleto,
Regnas per omne sæculum. Amen.

℣. Dirigatur, Domine, oratio mea.
℟. Sicut incensum in conspectu tuo.

Cantic ar Verches.

Magnificat ; anima mea Dominum.
Et exultavit spiritus meus : in Deo salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillæ suæ : ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est : et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in progenies : timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo : dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede : et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis : et divites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum : recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad Patres nostros : Abraham et semini ejus in sæcula. Gloria Patri.

ANTIENOU DAR VERC'HES.

Alma Redemptoris Mater, quæ pervia cœli
Porta manes, et stella maris, succurre cadenti,
Surgere qui curat, populo : tu quæ genuisti,
Naturâ mirante, tuum sanctum genitorem,
Virgo priùs ac posteriùs, Gabrielis ab ore
Sumens illud ave, peccatorum miserere.

℣. Angelus Domini nuntiavit Mariæ.

℟. Et concepit de Spiritu Sancto.

Ave, Regina cœlorum ; Ave, Domina Angelorum : Salve, radix; salve, porta, Ex quâ mundo lux est orta.

Gaude, Virgo gloriosa, Super omnes speciosa; Vale, ô valde decora! Et pro nobis Christum exora.

℣. Dignare me, laudare te, Virgo sacrata.

℟. Da mihi virtutem contrà hostes tuos.

Regina cœli lætare : alleluia. Quia quem meruisti portare : alleluia. Resurrexit sicut dixit. alleluia. Ora pro nobis Deum, alleluia.

℣. Gaude et lætare, Virgo Maria : alleluia.

℟. Quia surrexit Dominus verè : alleluia.

Salve, Regina, mater misericordiæ, vita, dulcedo, et spes nostra, salve. Ad te clamamus, exules filii Evæ. Ad te suspiramus gementes et flentes in hâc lacrymarum valle : Eia ergò, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte. Et Jesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende. O clemens, ô pia, ô dulcis Virgo Maria!

℣. Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix ; ℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Inviolata, integra et casta es, Maria; quæ es effecta fulgida cœli porta. O Mater alma, Christi charissima, suscipe pia laudum preconia! Nostra ut pura pectora sint et corpora. Te nunc flagitant devota corda et ora. Tua per precata dulcisona, nobis concedas veniam per sæcula. O benigna! O Regina! O Maria! quæ sola inviolata permansisti.

℣. Post partum Virgo inviolata permansisti

℟. Dei Genitrix, intercede pro nobis.

Sub tuum præsidium confugimus, sancta Dei Genitrix ; nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus, sed à periculis cunctis libera nos, semper, Virgo gloriosa et benedicta.

℣. Ora pro nobis, etc.

EVIT SALUD AR SACRAMANT.

Tantùm ergò Sacramentum Veneremur cernui, Et antiquum documentum Novo cedat ritui : Præstet fides supplementum Sensuum defectui.

Genitori, genitoque, Laus et jubilatio ; Salus, honor, virtus quoque, Sit et benedictio : Procedenti ab utroque Compar sit laudatio. Amen.

Panis angelicus fit panis hominum; dat panis cœlicus figuris terminum. O res mirabilis! manducat Dominum pauper, servus et humilis

Te, trina Deitas, unaque poscimus, sic nos tu visita sicut te colimus : per tuas semitas duc nos quô tendimus, ad lucem quam inhabitas. Amen.

O salutaris hostia! Quæ cœli pandis hostium; Bella premunt hostilia, Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino, Sit sempiterna gloria, Qui vitam sine termino Nobis donet in patriâ. Amen.

℣. Panem de cœlo præstitisti eis.

℟. Omne delectamentum in se habentem.

Adoremus in æternum sanctissimum sacramentum,

Psaume. Laudate Dominum, omnes gentes, laudate eum omnes populi. Adoremus.

Quoniàm confirmata est super nos misericordia ejus : et veritas Domini manet in æternum. Adoremus.

FIN.